

ÜRETKEN YAPAY ZEKÂ MODELLERİNİN EĞİTİMİNDE KULLANILAN İÇERİKLERİN TELİF HAKKI İHLALİ: ABD’DEKİ GÜNCEL DAVALAR IŞIĞINDA KARŞILAŞTIRMALI BİR İNCELEME^(*)

COPYRIGHT INFRINGEMENT OF CONTENT USED IN TRAINING GENERATIVE AI MODELS: A COMPARATIVE ANALYSIS IN LIGHT OF CURRENT US CASES

Av. Esmâ Muheyne DOĞAN^(**)

Öz

Çalışma, üretken yapay zekâ modellerinin eğitiminde kullanılan içeriklerin telif hakkı ihlali sorununu ABD, AB ve Türkiye hukuk sistemleri çerçevesinde karşılaştırmalı olarak incelemektedir. ABD’deki güncel davalar ışığında, ABD’nin “adil kullanım” doktrini, AB’nin metin ve veri madenciliği istisnaları ve Türk hukukundaki mevcut düzenlemeler değerlendirilmektedir. Çalışma, farklı hukuk sistemlerinin yapay zekâ teknolojilerinin gelişimi ile telif hakkı sahiplerinin meşru çıkarları arasında nasıl bir denge kurmaya çalıştığını ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler

Yapay Zekâ, Telif Hakları, Adil Kullanım, Metin ve Veri Madenciliği, Karşılaştırmalı Hukuk.

Abstract

This study comparatively examines the copyright infringement issue of content used in training generative AI models within the framework of US, EU, and Turkish legal systems. In light of current US cases, it evaluates the US “fair use” doctrine, EU’s text and data mining exceptions, and existing regulations in Turkish law. The study reveals how different legal systems attempt to balance the development of AI technologies with copyright holders’ legitimate interests.

Keywords

Artificial Intelligence, Copyright, Fair Use, Text and Data Mining, Comparative Law.

^(*) (Araştırma Makalesi, Geliş Tarihi: 11.02.2025 / Kabul Tarihi: 20.05.2025).

^(**) Avukat, İstanbul Barosu;
Türk- Alman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Öğrencisi, İstanbul - Türkiye,
(E-posta: av.esmadogan@gmail.com, ORCID ID: 0009-0008-0612-8036).

Atıf/Citation: Doğan, Esmâ Muheyne (2025), “Üretken Yapay Zekâ Modellerinin Eğitiminde Kullanılan İçeriklerin Telif Hakkı İhlali: ABD’deki Güncel Davalar Işığında Karşılaştırmalı Bir İnceleme”, TFM, C: 11, S: 1, s. 91-109.

I. GİRİŞ

Yapay zekâ teknolojisi, özellikle Büyük Dil Modellerinin (Large Language Models, LLMs) gelişimi beraberinde önemli hukuki tartışmaları da getirmektedir. 2022’de ChatGPT’nin piyasaya sürülmesi ve ardından Google, Anthropic ve Meta gibi büyük teknoloji şirketlerinin kendi modellerini geliştirmesi, yapay zekânın potansiyelini göstermektedir¹. Büyük ölçüde ekonomik olan bu potansiyelin, Goldman Sachs’in analizine göre küresel ekonomiye %7 oranında (7 trilyon dolar) katkı sağlayacağı öngörülmektedir².

Yapay zekâ teknolojisinin hızlı gelişimi, telif hakları alanında karmaşık sorunları beraberinde getirmektedir. Bu sorunların merkezinde, üretken yapay zekâ modellerinin eğitiminde kullanılan telif hakkı korumalı içeriklerin yarattığı hukuki çıkmaz bulunmaktadır. Bu çıkmazın temel nedeni, mevcut telif hakkı kanunlarının somut kopyaları düzenlemek için tasarlanmış olmasıdır. Oysa yapay zekâ sistemleri hem doğrudan içerikleri ezberleyebilmekte hem de milyonlarca kaynaktan soyut kalıplar öğrenebilmektedir³. Bu yapısal farklılık, yürürlükteki telif kanunlarının yapay zekâ teknolojilerine uygulanmaması oldukça zorlaştırmaktadır.

Telif hakları konusundaki bu kavramsal boşluğa ek olarak, eğitim verilerinin bir kısmının korsan veya yasadışı yollarla elde edilmiş olabileceği gerçeği sorunu daha da derinleştirmektedir. Ancak bu durumun ispatı neredeyse imkânsızdır. Bu zorluk, yapay zekâ modellerinin “kara kutu” yapısından kaynak-

lanmaktadır⁴. Modellerin içinde hangi veri parçalarının nasıl işlendiğini ve depolandığını dışarıdan analiz etmek teknik olarak mümkün değildir. Dolayısıyla telif hakkı ihlali iddiasında bulunan bir kişi, kendi eserinin izinsiz kullanıldığını kanıtlamak için modelin iç yapısına erişemeyecektir. Eğitim verilerinin devasa boyutu da bu ispatı imkânsıza yakın hale getirmektedir. Sonuç olarak, yasadışı içerik kullanımının muhtemel varlığı ile bu kullanımın ispatlanamaz oluşu arasındaki bu çelişki, hukuki açıdan net bir çözümü olmayan belirsiz bir alan yaratmaktadır.

Bu çalışma, Amerika Birleşik Devletleri’nde (ABD) üretken yapay zekâ şirketlerine karşı açılan telif hakkı davalarını kapsamlı bir perspektiften incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmanın ilk bölümünde, tartışmanın temelini oluşturan üretken yapay zekâ teknolojisine odaklanmaktadır. Bu bölümde, üretken yapay zekâ modellerinin çalışma prensipleri ve bu modellerin neden telif hakkı ihlali iddialarıyla karşı karşıya kaldığı ele alınacaktır. Aynı bölümde, farklı hukuk sistemlerinin bu yeni teknolojiye yaklaşımları karşılaştırmalı olarak incelenmektedir. Amerikan hukukundaki “*fair use*” (adil kullanım) doktrini, Avrupa Birliği’nin (AB) metin ve veri madenciliğine yönelik düzenlemeleri, *AI Act* (Yapay Zekâ Kanunu) ve Türk hukukundaki telif hakkı koruma mekanizmaları analiz edilecektir. Bu karşılaştırmalı analiz, farklı hukuk sistemlerindeki telif hakkı koruma mekanizmalarını inceleyerek, özellikle yapay zekâ şirketlerinin savunmalarının merkezinde yer alan adil kullanım doktrininin ve söz konusu davaların hukuki gerekçelerinin daha iyi anlaşılmasına zemin hazırlayacaktır.

İkinci bölüm, güncel davaların analizine ayrılmıştır. Bu davalar, sadece ABD’deki yapay zekâ endüstrisini değil, küresel teknoloji ekosistemini, içerik üreticilerinin haklarını ve gelecekteki yasal düzenlemeleri şekillendirme potansiyeline sahiptir. Çalışmanın sonuç bölümünde ise, yargı sürecinin yapay zekâ teknolojilerinin gelişimi ile telif hakkı sahiplerinin meşru çıkarları arasında nasıl bir denge kurulabileceğine dair sunduğu öngörüler değerlendirilecektir.

¹ ‘What are Large Language Models (LLMs)?’ (IBM, 2 Kasım 2023) <<https://www.ibm.com/think/topics/large-language-models>> s.e.t. 15 Aralık 2024.

² ‘Generative AI Could Raise Global GDP by 7% | Goldman Sachs’ (Goldman Sachs, 5 Nisan 2023) <<https://www.goldman-sachs.com/insights/articles/generative-ai-could-raise-global-gdp-by-7-percent.html>> s.e.t. 14 Nisan 2025; Aynı konuda McKinsey tarafından hazırlanan detaylı rapora göre ise belirli kullanım durumları için 2,6-4,4 trilyon dolar değer katacağı öngörülmekte, ancak daha geniş kapsamlı düşünüldüğünde 6,1-7,9 trilyon dolara ulaşabileceğini belirtilmektedir. Bkz: ‘Generative AI Business Functions’ (McKinsey, Haziran 2023) <<https://www.mckinsey.com/capabilities/mckinsey-digital/our-insights/the-economic-potential-of-generative-ai-the-next-productivity-frontier>> s.e.t. 14 Nisan 2025.

³ Katherine Lee, A Feder Cooper ve James Grimmelmann, ‘Talkin’ Bout AI Generation: Copyright and the Generative-AI Supply Chain (The Short Version)’, *Proceedings of the Symposium on Computer Science and Law* (ACM 2024) 54.

⁴ Simon Chesterman, ‘Good Models Borrow, Great Models Steal: Intellectual Property Rights and Generative AI’ (2024) NUS Law Working Paper No 2023/025, 2.

II. ÜRETKEN YAPAY ZEKÂ MODELLERİNİN ÇALIŞMA PRENSİBİ VE TELİF HAKKI SORUNU

A. ÜRETKEN YAPAY ZEKÂ MODELLERİNİN TEKNİK YAPISI VE ÇALIŞMA PRENSİBİ

Üretken yapay zekâ, milyonlarca farklı eserden çıkarılan bilgilerin soyut desenlerini ve yapısal özelliklerini öğrenerek⁵, bu özümşenen bilgilerden tamamen yeni ve özgün içerikler üreten bir yapay zekâ teknolojisidir⁶. Bu sistemler iki temel aşamada çalışır: Eğitim ve üretim aşaması⁷. İlk olarak eğitim aşamasında, büyük miktarda veri (örneğin Büyük Dil Modelleri için yaklaşık 1 trilyon kelime) üzerinde eğitilerek dil kullanımı, dünya hakkında gerçekler, fikirler, temel mantık yürütme ve görsel anlama yetenekleri kazanırlar⁸. Eğitim verileri genellikle *Common Crawl*⁹ aracılığıyla internetten toplanmakta, buna ek olarak kitaplar, kod örnekleri, matematiksel içerikler ve konuşma verileri de kullanılmaktadır¹⁰. Önemli bir nokta, bu verilerin büyük çoğunluğunun telif hakkı koruması altında olmasıdır. Eğer sistem sadece telifsiz içeriklerle (örneğin Wikipedia- incelenen bir veri seti için tüm verinin %1'inden azı¹¹)

sınırlandırılırsa, model performansı önemli ölçüde düşmektedir¹². Ayrıca, veri miktarı arttıkça eğitim maliyetlerinin de önemli ölçüde arttığı ve bu artış sebebiyle büyük şirketler harici bütün kurum ve kuruluşların model eğitim maliyetini karşılamasının zor olabileceği ifade edilmiştir¹³.

İkinci aşama olan üretim sürecinde ise, bir önceki bağlama göre her seferinde bir sonraki unsur olasılıksal olarak tahmin ederek içerik oluştururlar¹⁴. Bu çerçevede üretken yapay zekâ modellerinin telif hukukuyla ilişkisi ise öncelikle eğitim aşamasında ortaya çıkmakta olup bunun sebebi model geliştiricilerin telif hakkı sahiplerinin açık izni olmadan büyük miktarda korumalı materyal kullanmasıdır. Üretim aşamasında ise üç temel ihlal türü tanımlanmıştır: Eğitim verisindeki telif hakkı korumalı içeriğin doğrudan kopyalanması, telif hakkı korumalı karakterlerin izinsiz üretimi ve sanatçıların stil ve benzerliklerinin taklit edilmesi¹⁵. Bu çalışmanın konusu ise eğitim aşamasında kullanılan eserlerin telif hakkının ihlali ile sınırlıdır.

B. ABD-AB-TÜRKİYE HUKUKUNDA YAPAY ZEKÂ EĞİTİMİ VE TELİF SORUNU

1. ABD

Telif hakları konusunda ABD, AB ve Türkiye hukuk sistemleri farklı felsefi temellere dayanmaktadır. ABD, Anglo-Sakson hukuk sistemi veya "*Common Law*" olarak adlandırılan grupta iken, AB ve Türkiye, Kıta Avrupası veya "*Civil Law*" olarak adlandırılan sisteme dahildir¹⁶. ABD telif hakları sistemi, ABD Anayasa'sının Kongre'ye verdiği "bilim ve yararlı sanatların ilerlemesini teşvik etmek için, yazarlara ve mucitlere kendi yazıları ve buluşları üzerinde sınırlı

⁵ Bu sistemlerin eğitim verilerini ezberlemeden öğrendiğine ilişkin görüş için Bkz: 'Understanding Generative Artificial Intelligence and Its Relationship to Copyright- Written Testimony of Christopher Callison-Burch' 10 <<https://judiciary.house.gov/sites/evo-subsites/republicans-judiciary.house.gov/files/evo-media-document/callison-burch-testimony-sm.pdf>> s.e.t. 19 Şubat 2025; öğrenmeyi ezberlediğine ilişkin aksi görüşler de bulunmaktadır, Bkz: Matthew Sag, 'Copyright Safety for Generative AI' (2023) 61 Houston Law Review 295, 301.

⁶ Matthew Sag, Pamela Samuelson ve Christopher Jon Sprigman, 'Comments in Response to the Copyright Office's Notice of Inquiry on Artificial Intelligence and Copyright' (2024) SSRN Electronic Journal 7.

⁷ Daha detaylı aşamalar için Bkz: ibid 19-22.

⁸ 'Understanding Generative Artificial Intelligence and Its Relationship to Copyright- Written Testimony of Christopher Callison-Burch' (n 5) 10.

⁹ 'Common Crawl- The Impact' (Common Crawl, 2025) <<https://commoncrawl.org/impact/>> s.e.t. 8 Ocak 2025.

¹⁰ 'Understanding Generative Artificial Intelligence and Its Relationship to Copyright- Written Testimony of Christopher Callison-Burch' (n 5) 6.

¹¹ Washington Post, yapay zekâ sistemlerini eğiten veri kaynaklarının gizemini aydınlatmak amacıyla Google'ın 15 milyon web sitesinden oluşan C4 veri setini incelemiştir. Bu inceleme sonucunda incelenen web kaynakları arasında Wikipedia, patents.google.com'dan sonra ikinci büyük kaynak olmasına rağmen, C4 veri se-

tinin yalnızca %0.19'unu oluşturmaktadır. Bkz: 'Inside the Secret List of Websites That Make AI like ChatGPT Sound Smart' (Washington Post) <<https://www.washingtonpost.com/technology/interactive/2023/ai-chatbot-learning/>> s.e.t. 12 Nisan 2025.

¹² 'Understanding Generative Artificial Intelligence and Its Relationship to Copyright- Written Testimony of Christopher Callison-Burch' (n 5) 13.

¹³ ibid 8.

¹⁴ Sag (n 5) 321.

¹⁵ ibid 326-336.

¹⁶ Eric Allen Engle, 'When is Fair Use Fair?: A Comparison of E.U. and U.S. Intellectual Property Law' (2002) Sayı 15 Transnational Lawyer 5-6.

sürelî münhasır haklar tanıma” yetkisine dayanmaktadır¹⁷. Yüksek Mahkeme’nin yorumlarına göre, bu sistemin temel amacı yaratıcı faaliyetleri teşvik ederek kamu yararını gözetmektir; nitekim bu husus Yüksek Mahkemenin *Twentieth Century Music Corp. v. Aiken* kararında şu şekilde açıklanmıştır:

“Telif hakkı sahibinin yasal tekelinin sınırlı kapsamı, kamu yararı açısından birbiriyle rekabet eden taleplerin bir dengesini yansıtmaktadır: Yaratıcı çalışmalar teşvik edilmeli ve ödüllendirilmelidir, fakat kişisel motivasyon, son tahlilde edebiyat, müzik ve diğer sanatların topluma geniş ölçüde ulaşmasını sağlama hedefine hizmet etmelidir. Telif hakkı kanunlarımızın doğrudan etkisi, ‘yaratıcının’ emeklerinin karşılığını adil bir şekilde almasını güvence altına almaktır. Ancak nihai hedef, bu teşvik mekanizması aracılığıyla toplumun genel yararı için sanatsal yaratıcılığı canlandırmaktır¹⁸.”

Bu yaklaşıma göre, eser sahiplerine orijinal ifadeleri üzerinde haklar tanınırken, aynı zamanda başkalarının bu eserlerden yararlanarak yeni eserler üretmesi teşvik edilmekte, fikir ve bilgilerin özgürce kullanılmasına izin verilmektedir. Mahkeme, eser sahiplerine tanınan korumanın ikincil bir husus olduğunu, asıl amacın toplum yararına sanatsal yaratıcılığı teşvik etmek olduğunu vurgulamakta, böylece sistem eser sahiplerinin haklarını korurken öncelikli olarak toplumsal faydayı gözetmektedir¹⁹. Bu yaklaşım, ABD telif hakkı sisteminin faydacı karakterini açıkça ortaya koymakta, eser sahiplerinin haklarını toplumsal ilerlemeyi sağlamak için bir araç olarak konumlandırmaktadır²⁰.

Bu çerçevede ABD’nin faydacı telif hakkı sistemi, Kıta Avrupası hukuk sistemlerinin benimsediği eser sahibinin kişilik haklarına dayalı yaklaşımdan farklı olarak manevi haklara sınırlı bir koruma sağlamakta, bu durum eserleri yapay zekâ eğitiminde kullanılan

eser sahiplerinin hukuki dayanakları bakımından ayrı bir sorun teşkil etmektedir²¹. Yapay zekâ eğitimi-ne konu olan verilerin telif koruması altında olduğu iddiasıyla açılan davalarda, hukuki zemini oluşturan temel yasal düzenlemeler; ABD Telif Kanunu’nun (17 U.S. Code) 106’ncı bölümünde düzenlenen münhasır haklar, 106A bölümünde düzenlenen Görsel Sanatçıların Hakları Kanunu (*Visual Artists Rights Act*), adil kullanıma ilişkin 107’nci bölüm ve Dijital Binyıl Telif Hakkı Kanunu’nun (*Digital Millennium Copyright Act - DMCA*) 1202’nci bölümündeki telif hakkı yönetim bilgilerinin (*Copyright Management Information, CMI*) korunmasına ilişkin hükümlerdir.

a. ABD Telif Kanunu Bölüm 106

ABD Telif Kanunu’nun 106’nci bölümü, eser sahiplerine beş temel özel hak tanımaktadır: çoğaltma hakkı (eserin sabit bir biçimde kopyalarını oluşturma), işleme hakkı (çeviri, uyarılama gibi türev eserler yaratma), yayma hakkı (eserin kopyalarını satış, kiralama veya ödünç verme yoluyla kamuya sunma), temsil hakkı (edebi, müzikal, dramatik eserleri kamuya açık şekilde sergileme), ve gösterim hakkı (eserleri kamuya teşhir etme²²). 106’nci bölüm hakları geniş bir şekilde belirtirken, 107-118’inci bölümler çeşitli sınırlamaları ve istisnaları düzenlemektedir. Kanun, eser sahiplerini korumak adına mevcut ve gelecekteki tüm yeniden üretim, temsil ve iletim teknolojilerini kapsayacak şekilde geniş tutulmuştur²³.

b. ABD Telif Kanunu Bölüm 106 A

ABD Telif Kanunu’nun 106A bölümü, “görsel sanat eserleri” yaratıcılarına ekonomik telif hakkından bağımsız olarak belirli manevi haklar tanımaktadır:

¹⁷ ‘Overview of Congress’s Power Over Intellectual Property’(-Congress.gov) <https://constitution.congress.gov/browse/essay/artl-S8-C8-1/ALDE_00013060/> s.e.t. 2 Ocak 2025, (yazarın çevirisi).

¹⁸ *Twentieth Century Music Corp v Aiken* [1975] 422 US 151, 156 (yazarın çevirisi).

¹⁹ *Sony Corp of America v Universal City Studios, Inc* [1984] 464 US 417, 429.

²⁰ Frederic Blockx, ‘Reading Tea Leaves Differently?’ içinde Eleonora Rosati (Ed), *The Routledge Handbook of EU Copyright Law* (1. baskı, Routledge 2021) 26.

²¹ Zeynep Ülkü Kahveci, ‘Attribution Problem of Generative AI: A View from US Copyright Law’ (2023) 18 Journal of Intellectual Property Law and Practice 796, 801-802; Micaela Mantegna, ‘ARTificial: Why Copyright is not the Right Policy Tool to Deal with Generative AI’ [2025] SSRN Electronic Journal 1158.

²² ‘17 U.S. Code § 106 - Exclusive Rights in Copyrighted Works’ (LII / Legal Information Institute) <<https://www.law.cornell.edu/uscode/text/17/106>> s.e.t. 14 Nisan 2025.

²³ Bu husus, ABD Temsilciler Meclisinin Yasayla ilgili 94-1476 No.lu notunda “Bir icra, sesleri veya görsel imajları çoğaltmak veya yükseletmek için her türlü ekipman, her çeşit iletim cihazı, herhangi bir elektronik erişim sistemi ve henüz kullanımda olmayan veya hatta icat edilmemiş diğer teknik ve sistemler dahil olmak üzere, ‘doğrudan veya herhangi bir cihaz veya süreç aracılığıyla’ gerçekleştirilebilir.” (yazarın çevirisi) şeklinde ifadede anlaşılmaktadır. Bkz: ibid.

Eser sahibinin adını belirtme hakkı (eserin yaratıcısı olduğunu iddia etme ve kendisi tarafından yaratılmamış eserlerde adının kullanılmasını önleme) ve bütünlük hakkı (eserin itibarını zedeleyecek biçimde bozulmasını, tahrif edilmesini veya değiştirilmesini engelleme ile “tanınmış statüdeki” eserlerin imha edilmesini önleme²⁴). Söz konusu manevi haklar, telif haklarından farklı olarak devredilemez niteliktedir ve yalnızca yazılı feragatname ile vazgeçilebilir²⁵.

c. ABD Telif Kanunu Bölüm 107 (Adil Kullanım Hakkı)

Bebee'nin değerlendirmesine göre, Telif Hakkı Kanunu'nun 107. Bölümünde düzenlenen adil kullanım hakkı, onun yokluğunda “telif hakkı tiranlığı”na²⁶ dönüşebilecek bir sistemde, telif hakkı ihlaline karşı içtihatlarla geliştirilmiş önemli bir savunma mekanizmasıdır²⁷. Kanunda bir tanımı değil, dört kriteri düzenlenen adil kullanım hakkı, yargılamaya konu ihlalde adil kullanım olup olmadığı, dolayısıyla bir telif hakkı ihlali olup olmadığının değerlendirilmesinde bir çerçeve sunmaktadır²⁸. Kanuna göre adil kullanım doktrininin dört temel kriteri şunlardır: (1) Telif hakkı sahibinden izin alınmadan eserin kullanılma amacı ve bu kullanımın niteliği, (2) telif hakkı korunan eserin türü ve içeriği, (3) alıntılanan veya kullanılan bölümün orijinal esere oranla kapsamı ve (4) bu kullanımın eserin potansiyel piyasa değerine ya da ekonomik değerine etkisi²⁹. Her dava özelinde, telif ihlali olup olmadığına mahkeme tarafından bu kriterlere göre yapılan değerlendirme sonucunda

karar verilecektir. İlkenin “*ex post*” niteliğinin, yani esnek olmasının dezavantajı hem telif hakkı sahipleri hem de yeni içerik üretenler için yarattığı öngörülemez durumdur³⁰.

d. DMCA Bölüm 1202

ABD Telif Kanunu'nun 1202 Bölümü, DMCA kapsamında CMI'nın korunmasına ilişkin hükümleri düzenlemektedir. Kanunun 1202(c) maddesi CMI'yi tanımlar ve bu kapsamda “eserin başlığı ve tanımlayıcı diğer bilgileri”, “eser sahibinin adı ve tanımlayıcı diğer bilgileri” ile “telif hakkı sahibinin adı ve tanımlayıcı diğer bilgileri” gibi bir eser kopyasıyla bağlantılı olarak iletilen bilgileri listeler³¹. Kanunun 1202(a) maddesi, ihlali teşvik etmek, mümkün kılmak, kolaylaştırmak veya gizlemek amacıyla bilerek yanlış CMI sağlamayı, dağıtmayı veya dağıtım amacıyla ithal etmeyi yasaklar³². 1202(b) maddesi ise telif hakkı sahibinin veya yasanın izni olmaksızın kasten CMI'nın kaldırılmasını veya değiştirilmesini ve değiştirilmiş veya kaldırılmış olduğu bilinen CMI'nın dağıtılmasını yasaklar³³. Bu hükümler, eser türü ayrımı yapmaksızın tüm telif hakkı eserlerine uygulanır ve CMI'da yer alan eser sahibi adının korunmasını sağlayarak dolaylı bir atıf hakkı koruması sunar.

e. Değerlendirme

Bu çalışmada incelenen davalar bağlamında, hukuki çerçevenin kapsamı aşağıdaki hususlar çerçevesinde değerlendirilmektedir.

ABD Telif Kanunu'nun 106'ncı bölümü açısından değerlendirildiğinde, üretici yapay zekâ sistemlerinin eğitim verisi olarak telif hakkı koruması altındaki eserleri kullanması, özellikle çoğaltma hakkı bakımından, olası hak ihlali sorununu gündeme getirmektedir. Üretici yapay zekâ çıktılarının bir “çoğaltma” veya “işlenme eser” teşkil edip etmediği henüz açıklığa kavuşmamış bir mesele olup³⁴, çıktı konusu bu makalenin kapsamı dışında bırakılmıştır.

²⁴ '17 U.S. Code § 106A- Rights of Certain Authors to Attribution and Integrity' (LII / Legal Information Institute) <<https://www.law.cornell.edu/uscode/text/17/106A>> s.e.t. 20 Nisan 2025.

²⁵ ibid.

²⁶ 'The Tyranny of Copyright?' (The New York Times) <<https://www.nytimes.com/2004/01/25/magazine/the-tyranny-of-copyright.html>> s.e.t. 14 Nisan 2025.

²⁷ Barton Beebe, 'An Empirical Study of U.S. Copyright Fair Use Opinions, 1978-2005' (2008) 156 University of Pennsylvania Law Review 551-552.

²⁸ Art. 107: Limitation on exclusive rights: Fair Use 'Chapter 1 - Circular 92 | U.S. Copyright Office' <<https://www.copyright.gov/title17/92chap1.html#107>> s.e.t. 10 Ocak 2025; Pamela Samuelson, 'Fair Use Defenses in Disruptive Technology Cases' (2024) 71 UCLA L. Rev. 1484, 5.

²⁹ '17 U.S. Code § 107- Limitations on Exclusive Rights: Fair Use' (LII / Legal Information Institute) <<https://www.law.cornell.edu/uscode/text/17/107>> s.e.t. 14 Nisan 2025.

³⁰ Mantegna (n 21) 1165.

³¹ '17 U.S. Code § 1202- Integrity of Copyright Management Information' (LII / Legal Information Institute) <<https://www.law.cornell.edu/uscode/text/17/1202>> s.e.t. 14 Nisan 2025.

³² ibid.

³³ ibid.

³⁴ Kahveci (n 21) 807.

ABD Telif Kanunu'nun 106A bölümü, görsel sanat eserlerinin yaratıcılarına sınırlı manevi haklar tanıyan bir düzenleme olmakla birlikte, kapsam bakımından oldukça dardır. Bu hüküm yalnızca “görsel sanat eserleri” olarak nitelendirilen tablolar, çizimler, baskılar, heykeller ve sanatçı tarafından imzalanmış, 200 veya daha az sayıda üretilmiş fotoğraflar için geçerlidir. Dolayısıyla, üretici yapay zekâ davalarında uygulanabilirliği son derece kısıtlıdır. Bu nedenlerle, bu çalışmada incelenen yapay zekâ davalarının hiçbirinde bu maddeye dayanılmamıştır.

ABD Telif Kanunu'nun 1202'nci bölümü olan DMCA, eser sahibinin belirtilmesini zorunlu kılan olumlu bir hak sağlamamakta, sadece mevcut eser bilgilerinin³⁵ korunmasını öngörmektedir. Bu düzenleme gereğince, bir eserdeki CMI'yi izinsiz kaldırmak veya değiştirmek, bu bilgilerin izinsiz değiştirildiğini bilerek eserleri dağıtmak veya kamuya sunmak gibi eylemlerden sorumluluğun doğabilmesi için iki ayrı unsur aynı anda kanıtlanmalıdır: Eylemin bilerek yapılması ve bu eylemin özellikle telif hakkı ihlallerini teşvik etmek, mümkün kılmak, kolaylaştırmak veya saklamak amacıyla gerçekleştirilmesi. Kanun metninde “bilerek” ve “amaçla” ifadelerinin bir arada kullanılması, davacının sadece eylemin gerçekleştiğini değil, aynı zamanda ardındaki özel kasıt ve niyeti de ispat etmek zorunda olduğunu gösterir. Bu tür bir ispat yükünün yapay zekâ sistemlerinin eğitiminde kullanılan eser sahipleri açısından oldukça zor olduğu açıktır. Buna rağmen, hukuki dayanak olarak gösterildiği davalar bulunmaktadır³⁶.

ABD Telif Kanunu'nun 107'nci bölümünde tanımlanan, adil kullanım hakkı, yaratıcı eserlerin korunması ile bilginin özgür dolaşımı arasında denge kurmayı hedefleyen önemli bir istisnadır³⁷. Bu hukuki mekanizma, belirli şartlar altında telif hak-

larını ihlal etmeden korunan içeriğin kullanılabilmesine imkân tanır. Dolayısıyla bu hak, yapay zekâ geliştiricileri tarafından sıklıkla bir savunma aracı olarak kullanılmaktadır. Nitekim Lemley ve Casey tarafından geliştirilen “adil öğrenme” kuramı, makine öğrenmesi sistemlerinin telif hakkı koruması altındaki eserleri eğitim verisi olarak kullanmasının adil kullanım kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini savunmaktadır³⁸. Yazarlar, yapay zekâ sistemlerinin genellikle eserleri, telif hakkının koruma altına aldığı yaratıcı anlatım için değil, hukuken korunmayan fikir, olgu ve işlevsel öğeleri öğrenmek amacıyla kopyaladıklarını ileri sürmektedir. Bu görüşe göre, bir yapay zekâ sistemi bir eserin tamamını kopyalasa bile, eğer kopyalama amacı korunmayan unsurları öğrenmekse, bu kullanım adil kullanım doktrininin birinci ölçütü altında meşru kabul edilmelidir³⁹.

Ancak Lemley ve Casey'in bu yaklaşımı, hak sahiplerinin ekonomik haklarını göz ardı etme riski taşımaktadır. Yapay zekâ sistemlerinin eğitim sürecinde yararlandıkları eserler, sonradan bu sistemlerin yüksek değerli ticari ürünlere dönüşmesine önemli katkı sağlamaktadır. Bu durum, hak sahiplerinin potansiyel pazar paylarında ve eserlerinin ekonomik değerinde kayıplara yol açabilmektedir ki bu da adil kullanım doktrininin dördüncü ölçütüne açık bir aykırılık oluşturabilir.

Yapay zekâ sistemlerinin günümüzdeki ticari başarısı, büyük oranda telif haklı içeriklerle yapılan yoğun eğitim süreçlerinden kaynaklanmaktadır. Teknoloji devleri, piyasa değeri milyarları bulan üretken yapay zekâ sistemleri geliştirirken, içerik üreticilerinin eserlerini izinsiz kullanmakta ve yaratıcıların potansiyel gelir kaynaklarını azaltmaktadır. Bu yapay zekâ modelleri, sanatçıların kendilerine özgü tarzlarını ve ifade biçimlerini öğrenerek taklit etmekte, böylece yaratıcıların piyasadaki varlığını tehlikeye atmaktadır. Sanatçılar kendi özgün eserleriyle rekabet etmekte zorlanırken, yapay zekâ şirketleri bu eserleri kullanarak geliştirdikleri modellerle büyük ekonomik kazanç sağlamaktadır.

Bu durum, adil kullanım ilkesinin dördüncü kriteri olan “kullanımın eserin potansiyel piyasası

³⁵ Madde metninde bu bilgilerin eserin başlığı, telif hakkı sahibi, icracı sanatçısı, eser sahibi, kullanım koşulları, tanımlayıcı numara ve semboller ile yetkili makamlarca belirlenebilecek diğer bilgileri içeren, ancak kullanıcının kişisel bilgilerini kapsamayan veri olacağı ifade edilmektedir. (Yazarın çevirisi) Bkz: '17 U.S. Code § 1202 - Integrity of Copyright Management Information' (n 31).

³⁶ *Andersen v Stability AI Ltd* 3:23-cv-00201; *Getty Images v Stability AI Ltd* 1:23-cv-00135-JLH; *New York Times v OpenAI* 1:23-cv-11195-SHS.

³⁷ Engle (n 16) 6; Pamela Samuelson, 'Unbundling Fair Use' Research Paper No. 1323834 Fordham Law Review, Forthcoming, UC Berkeley Public Law 2.

³⁸ 'Fair Learning' (*Texas Law Review*, 20 Mart 2021) <<https://texas-lawreview.org/fair-learning/>> s.e.t. 11 Nisan 2025.

³⁹ ibid.

veya değeri üzerindeki etkisi” bağlamında önemli sorunlar yaratmaktadır. Yapay zekânın sanayiler içinde binlerce içerik üretebilme kapasitesi, insan yaratıcıların adil bir rekabet ortamında varlıklarını sürdürmelerini zorlaştırmakta ve eser sahiplerinin ekonomik sürdürülebilirliğine ciddi zarar vermektedir.

Bu değerlendirmeler ışığında, ABD hukukundaki yasal dayanakların, özellikle ekonomik etki faktörü göz önüne alındığında, mevcut yasal çerçevenin yaratıcıların haklarını korumada yetersiz kaldığı söylenebilir. Bu yetersizlik, çalışmanın devamında incelenen AB ve Türk hukuk sistemlerindeki yaklaşımlarda farklı taraflar bakımından farklı şekillerde ortaya çıkmaktadır.

2. AB

AB'nin yaklaşımı ise doğal hukuk temeline dayanmakta olup yazarın kişilik haklarını (*droit d'auteur*) birincil olarak korumaktadır⁴⁰. Bu çerçevede koruma sağlanan iki temel alan bulunmaktadır: Bunlardan ilki, eser sahibinin zihinsel yaratımı olan ve bu nedenle kişiliğinin bir yansıması niteliğindeki eseriyle kurduğu kişisel bağın korunmasıdır ki bu koruma ağırlıklı olarak manevi haklar kapsamında gerçekleşir⁴¹. Diğeri ise, eser sahiplerinin yaratıcı çabalarının karşılığını alabilmeleri için eserlerinden ekonomik olarak yararlanabilmelerinin sağlanmasıdır⁴².

Bununla birlikte bu hakların korunması, AB'nin Tek Pazar hedefleri çerçevesinde şekillenmektedir. Bu çerçevede, telif hakkı esas olarak ekonomik bir araç olarak görülmekte ve piyasa verimliliğini artırmak, rekabeti güçlendirmek ve yaratıcı eserlerin ekonomik faydalarını maksimize etmek için kullanılmaktadır⁴³. AB'nin Bilgi Toplumu Direktifi'nin 9'uncu gerekçesinde de belirtildiği gibi, telif hakları güçlü bir şekilde korunduğu için sanatçılar, yazarlar ve yapımcılar yeni eserler üretmeye devam etmekte, bu da toplumun kültürel ve sanatsal gelişimine doğ-

rudan katkı sağlamaktadır⁴⁴. AB'nin yalnızca mal ve hizmetlerin serbest dolaşımı gibi belirli gerekçelerle yasal düzenleme yapabilme yetkisine sahip olması sebebiyle Tek Pazar hedefleri çerçevesinde güçlü telif hakkı korumasının amacı, yeniliği teşvik etme, yatırımları destekleme ve adil bir rekabet ortamı oluşturmaktır⁴⁵. Bu doğrultuda 2019 yılında kabul edilen Dijital Tek Pazarda Telif Hakları Direktifinde (CDSM Direktifi) belirtilen metin ve veri madenciliği istisnaları ve 2024 yılında kabul edilen *AI Act* bu çalışmanın konusu olan yapay zekâ modellerinin eğitiminde kullanılan içeriklerin telif hakkı ihlali bakımından hukuki zemin oluşturmaktadır.

CDSM Direktifi'nin 3'üncü ve 4'üncü maddesinde öngörülen metin ve veri madenciliği istisnaları, yapay zekâ modellerinin eğitim sürecinde telif hakkı koruması altındaki içeriklerin kullanımına belirli koşullar altında imkân tanımaktadır. Bilimsel araştırma amaçlı kullanımlar için öngörülen zorunlu istisna (madde 3), araştırma kurumları ve kültürel miras kurumlarının yasal olarak eriştikleri eserleri veri madenciliği amacıyla kullanmalarına izin verirken; ticari amaçlı kullanımlar için öngörülen istisna (madde 4) ise hak sahiplerine “opt-out” yani bu kullanıma itiraz etme hakkı tanımaktadır. Bununla birlikte *AI Act*, eğitimde kullanılan verilerin yüksek kaliteli ve temsil edici olmasını şart koşmakta (Madde 10), veri yönetiminin belgelenmesini (Madde 11) ve sistemin şeffaf olmasını (Madde 13) zorunlu tutmaktadır⁴⁶. Ayrıca insan gözetimini sağlamak için verilerin etkisinin izlenebilir olması gerekmesi (Madde 14), ABD'deki sistemin aksine, eser sahiplerinin, eserlerinin yapay zekâ modellerinin eğitiminde kullanılıp kullanılmadığının kontrolünü ve tespiti daha kolay hale getirmektedir.

Adil kullanım doktrininin Kıta Avrupası hukuk sistemlerindeki karşılığı, ilk olarak Bern Sözleşmesi Madde 9/II'de düzenlenen, daha sonra TRIPS Madde 13, WIPO Telif Hakları Sözleşmesi 10/1, ve AB

⁴⁰ Blockx (n 20) 26.

⁴¹ Case C-469/17 *Opinion of Advocate General Szpunar* [2018] ECLI:EU:C:2018:1002, para 58.

⁴² ibid.

⁴³ Simone Schroff, 'The Purpose of Copyright-Moving beyond the Theory' (2021) 16 *Journal of Intellectual Property Law & Practice* 1262, 1265-1266.

⁴⁴ [Bilgi Toplumu Direktifi] Council Directive (EC) 2001/29 on the harmonisation of certain aspects of copyright and related rights in the information society [2001] OJ L167/10.

⁴⁵ Schroff (n 43) 1265.

⁴⁶ [Yapay zekâ hakkında Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin (AB) 2024/1689 sayılı Yasası] Council Regulation (EU) 2024/1689 on Artificial Intelligence [2024] OJ L1689/1 <<https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj/eng>> s.e.t. 6 Ocak 2025.

Bilgi Toplumu Direktifi Madde 5/V'de düzenlenen “three step test”, yani üç adım testidir⁴⁷. Bu test, belirli ve özel durumlarda sınırlandırma yapılması, eserin normal kullanımına aykırı olmaması ve eser sahibinin meşru menfaatlerine makul olmayan düzeyde zarar vermemesi şeklinde üç kritere dayanır⁴⁸. Anglo-Sakson hukukundaki adil kullanım doktriniyle karşılaştırıldığında, üç aşamalı test daha katı ve ön-görülebilir bir yapıya sahiptir⁴⁹.

a. Değerlendirme

AB'nin hukuki çerçevesi, ABD'den farklı olarak eser sahibinin manevi haklarını tanıyarak eseri yaratıcının kişiliğinin yansıması olarak kabul etmektedir. Manevi hakların tanınması, eser sahiplerine eserlerinin bütünlüğünün korunması, adlarının belirtilmesi ve eserin değiştirilmesine itiraz etme gibi haklar sağlayarak, yapay zekâ sistemlerinin eserlerini deformasyon veya tahrifata uğratması durumunda, sadece ekonomik zararlar değil kişilik haklarına yönelik ihlaller üzerinden de dava açabilme imkânı vermektedir. CDSM Direktifi'ndeki 3'üncü madde istisnası, metin ve veri madenciliği izni tanısa da yalnızca kültürel miras kurumları ve kâr amacı gütmeyen araştırma kuruluşları için geçerli olduğundan, ticari yapay zekâ şirketleri bu istisnadan yararlanamamaktadır. Direktifin 4'üncü maddesindeki “opt-out” mekanizması teorik olarak veri madenciliğine imkân tanısa da eser sahiplerine tanınan engelleyici haklar nedeniyle yapay zekâ şirketlerinin eğitim verilerini toplayıp kullanma imkânlarını önemli ölçüde kısıtlamaktadır.

AI Act'in yüksek kaliteli veri, kapsamlı belgeleme, şeffaflık ve insan gözetimi zorunlulukları, yapay zekâ geliştiricileri üzerinde hem operasyonel hem ekonomik yükler oluştururken, eser sahiplerine eserlerinin izlenebilirliği noktasında somut avantaj-

lar sağlamaktadır. Bu çerçevede, kültürel üretim ile teknolojik inovasyon arasındaki dengeyi eser sahipleri lehine şekillendirmekte ve yapay zekâ endüstrisinin gelişimini belirli etik ve hukuki sınırlar içerisinde tutmayı amaçladığı söylenebilecektir.

3. TÜRKİYE

Kıta Avrupası hukuk sistemine dahil olan Türkiye'de ise, telif hakları koruması, eser sahibinin mali ve manevi hakları şeklinde düzenlenmiştir⁵⁰. Yine Kıta Avrupası hukuk sisteminin bir parçası olarak üç adım testinin yansımalarını açıkça göstermektedir. Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu (FSEK⁵¹) kapsamında, özellikle 30-47. maddeler arasında düzenlenen sınırlandırmalar, üç adım testinin temel prensiplerini yansıtacak şekilde “kapalı sistem” yaklaşımıyla düzenlenmiştir⁵².

FSEK kapsamında düzenlenen mali haklar ve bunlara ilişkin istisnaların, yapay zekâ eğitiminde kullanılan eserlerin doğurduğu telif hakkı sorunları perspektifinden analizi madde bazında şu şekilde olacaktır:

a. Mali Haklar

FSEK madde 20'ye göre, eser sahibi, eseri üzerinde mali hakları münhasıran kullanma yetkisine sahiptir. Bu madde kapsamında eser sahibinin mali hakları işleme, çoğaltma, yayma, temsil ve umuma iletim haklarından oluşmaktadır. Yapay zekâ eğitiminde kullanılan eser niteliğindeki içerikler, bu mali hakların tümünü ilgilendirebilmektedir. Özellikle eserler üzerindeki veri toplama, veri tabanına aktarma ve algoritmik eğitim süreçleri, eser sahibinin izni olmadan gerçekleştirilemez.

b. İşleme Hakkı

FSEK madde 21 uyarınca, eser sahiplerinin kendi eserlerini işleme ve bunlardan faydalanma hakkı tamamen kendilerine aittir. Yapay zekâ sistemlerinin eğitim sürecinde, eserler üzerinde yapılan her türlü değişiklik, dönüştürme ve uyarlama işlemi bu mad-

⁴⁷ Christophe Geiger, Daniel J Gervais ve Martin Senftleben, 'Understanding the "Three-Step Test"' içinde Daniel J Gervais (Ed), *International Intellectual Property* (Edward Elgar Publishing 2015) 187-188; Serap Helvacı ve Eray Aksın Atar, 'Fikir ve Sanat Eserleri Hukukunda Üç Aşamalı Test' (2016) 22 Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi 1289, 1291; İrfan Akın, *Dijital Telif Hukuku* (1. Baskı, 2022) 108.

⁴⁸ "Berne Convention", World Intellectual Property Organization (WIPO), <<https://www.wipo.int/wipolex/en/text/283698>> s.e.t. 01 Ocak 2025.

⁴⁹ Helvacı/Atar (n 47) 1292-1293; Akın (n 47) 112.

⁵⁰ Ünal Tekinalp, *Fikri Mülkiyet Hukuku* (5. Baskı, Vedat Kitapçılık 2012) 155.

⁵¹ Yayımlandığı Resmî Gazete: Tarih: 13/12/1951 Sayı: 7981, Yayımlandığı Düstur: Tertip: 3 Cilt: 33 Sayfa: 49.

⁵² Helvacı/Atar (n 47) 1292; Akın (n 47) 112.

de kapsamında bir ihlal olarak değerlendirilecektir. Eğitim veri setlerinde kullanılan eserlerin farklı formlara dönüştürülmesi, özellik çıkarımı yapılması veya eserden belirli unsurların çıkarılarak kullanılması işleme hakkına müdahale teşkil etmektedir.

c. Çoğaltma Hakkı

FSEK madde 22'ye göre eser sahipleri, eserlerin aslını veya kopyalarını herhangi bir yöntemle, kısmen veya tamamen, geçici veya sürekli olarak çoğaltma hakkına münhasıran sahiptir. Yapay zekâ sistemlerinin eğitim süreçlerinde eserlerin veri tabanlarına kaydedilmesi, kopyalanması ve saklanması, doğrudan bu hakkı ilgilendiren işlemlerdir. Özellikle büyük dil modelleri ve görüntü üretim modelleri için milyonlarca eserin izinsiz kopyalanarak kullanılması, eser sahibinin özel iznini gerektiren bir faaliyet olarak değerlendirilmelidir.

d. Yayma Hakkı

FSEK madde 23 gereğince, eser sahiplerinin, eserlerinin aslını veya çoğaltılmış kopyalarını kiralama, ödünç verme, satışa sunma veya başka yollarla dağıtma hakkı yalnızca kendilerine aittir. Yapay zekâ sistemlerinin eğitiminde kullanılan içeriklerin şirketler arasında paylaşılması, eğitilmiş modellerin dağıtılması veya hizmet olarak sunulması durumlarında, bu modellerin içerisinde temsil edilen eser unsurlarının dolaylı biçimde yayılması söz konusu olabilmektedir. Bu örnek üzerinden, söz konusu işlemlerin eser sahibinin yayma hakkının ihlal edileceği sonucuna varılabilecektir.

e. Temsil Hakkı

FSEK madde 24 uyarınca temsil hakkı, bir eserin umumi mahallerde doğrudan doğruya veya ses, işaret ve görüntü nakline yarayan araçlarla okunması, çalınması, oynanması veya gösterilmesi suretiyle faydalanma hakkıdır. Bu hak yapay zekâ eğitiminin ziyade, eğitilmiş yapay zekâ modelinin telif hakkıyla korunan eserleri halka açık yerlerde sunması, göstermesi veya icra etmesi durumunda söz konusu olabilecektir. Örneğin, bir yapay zekâ sisteminin öğrendiği müzik eserlerini konser ortamında çalması veya edebi eserleri kamuya açık alanlarda temsil etmesi gibi kullanımlar bu madde kapsamında değerlendirilebilecektir.

f. Umuma İletim Hakkı

FSEK madde 25 uyarınca, eser sahipleri, eserlerinin aslını veya çoğaltılmış nüshalarını radyo-televizyon, uydu, kablo gibi yayın kuruluşları aracılığıyla veya dijital iletim dahil olmak üzere ses, işaret ve görüntü nakline yarayan araçlarla yayınlanması ve umuma iletilmesi hakkına münhasıran sahiptir. Yapay zekâ sistemlerinin eğitim sonrasında ürettikleri içeriklerin internet ortamında paylaşılması veya ticari amaçlarla kullanılması durumlarında, bu madde kapsamında bir ihlal teşkil edeceği yönünde değerlendirilebilir.

g. Alıntı Serbestisi

FSEK madde 35 gereğince, eser sahiplerinin eserlerinden belirli koşullar altında alıntı yapılması mümkündür. Bu koşullar; alenileşmiş eserlerden cümle ve fıkraların bilimsel eserlere alınması, yayımlanmış bestelerin belirli parçalarının müstakil bir müzik eserine dahil edilmesi, sanat eserlerinin bilimsel eserlerde konuyu aydınlatmak amacıyla kullanılması ve bilimsel konferanslarda görsel araçlarla gösterilmesi şeklinde sıralanabilir. Ancak yapay zekâ sistemlerinin eğitiminde kullanılan geniş veri setleri bu istisnalar kapsamında değerlendirilemez, çünkü yapay zekâ eğitimi belirli bir amaca yönelik sınırlı alıntılar yapmak yerine, eserleri bütünüyle veya çok sayıda eseri toplu olarak kullanma prensibine dayanmaktadır.

h. Şahsi Kullanım İstisnası

FSEK madde 38 gereğince fikir ve sanat eserlerinin, kâr amacı güdülmeksizin sadece kişisel kullanım için çoğaltılması mümkündür. Ancak bu çoğaltma, hak sahibinin meşru çıkarlarına haksız şekilde zarar veremez veya eserden normal yararlanmaya aykırı olamaz. Ticari amaçlarla geliştirilen yapay zekâ sistemlerinin eğitim süreçleri, kâr amacı gütmeyen şahsi kullanım istisnası kapsamına girmemektedir. Bununla birlikte, yapay zekâ sistemlerinin ürettiği içeriklerin orijinal eser sahiplerinin haklarını ve ekonomik çıkarlarını zedeleme potansiyeli de oldukça yüksektir.

i. Eğitim ve Öğretim İçin Seçme ve Toplama Eserler

FSEK madde 39 gereğince, yayımlanmış müzik, bilim ve edebiyat eserlerinden ve alenileşmiş sanat eserlerinden, amacın haklı göstereceği bir oranda

alıntılar yapılarak, durumundan eğitim ve öğretim amacına yönelik olduğu anlaşılan seçme ve derleme eserler oluşturulması serbesttir. Ancak bu istisna özellikle eğitim ve öğretim amaçlı seçme ve derleme eserler oluşturulmasına yöneliktir. Dolayısıyla yapay zekâ sistemlerinin eğitiminde kullanılan kapsamlı, sistematik ve bütüncül veri kullanımını kapsamamaktadır.

j. Temsil Serbestisi

FSEK madde 40 gereğince, kamuya açık yerlerde eğitim ve öğretim amacıyla eserlerden temsil yoluyla yararlanılması, eser sahibinin ve eserin adının alışılmış şekilde belirtilmesi koşuluyla serbesttir. Bu istisna, eğitim kurumlarında ders verme amacıyla gerçekleştirilen gösterim ve temsillere ilişkindir ve yapay zekâ sistemlerinin eğitiminde kullanılan algoritmalara veri dahil etme süreçlerini kapsamaz.

k. Değerlendirme

Bu çalışmanın konusu açısından Türk hukuk sistemi incelendiğinde, FSEK madde 20 vd. hükümleri uyarınca tüm kullanımlar için hak sahiplerinden izin alınması gerekirken, FSEK madde 35-40 arasındaki istisnalar da yapay zekâ eğitimini kapsayacak şekilde yorumlanmaya elverişli değildir. Ayrıca *AI Act* benzeri özel düzenlemelerin eksikliği, eğitimde kullanılan verilerin kalitesi ve şeffaflığı konusunda da hukuki boşluk yaratmaktadır. Bu çerçevede, AB'nin Türkiye 2024 ilerleme raporunda Türkiye'nin telif hakları ve bağlantılı haklar konusundaki mevcut yasal düzenlemelerinin teknolojik gelişmelerin gerisinde kalarak yeterli korumayı sağlayamadığı ifade edilmiş olsa da⁵³ bu konuda FSEK'te değişiklik yapılması bu çalışmanın hazırlandığı tarihte öngörülmemekte, yapay zekâ kanun teklifi ise Meclis'te görüşülmektedir⁵⁴.

FSEK'teki düzenleme eksikliği, yapay zekâ şirketlerini eser sahipleriyle lisans anlaşmaları yapma-

ya yönlendirerek paradoksal bir etki yaratabilecektir. Zira FSEK, eser sahiplerinin haklarını korumak amacıyla eserlerin kullanımını izne tabi tutmuş ve bu konuda sınırlı istisnalar öngörmüştür. Güncel teknolojik gelişmeler karşısında bu istisnaların uygulanmasındaki zorluklar, yapay zekâ şirketlerini lisanslama yoluna sevk edecektir. Bu durum bir yandan eser sahiplerinin haklarının korunması açısından olumlu bir gelişme olarak değerlendirilebilir. Ancak Türkiye'nin henüz ABD gibi teknoloji devi şirketlere ev sahipliği yapmadığı göz önüne alındığında, aşırı katı bir telif rejimi yerli yapay zekâ ekosisteminin gelişimini daha başlangıç aşamasında engelleyebilir. Teknolojik olarak daha gelişmiş ülkelere bağımlılığı artırabilecek bu durum, uzun vadede dijital egemenliğimizi tehlikeye atacaktır. FSEK'te yapılacak değişikliklerle, Türkiye'nin kendi teknolojik gerçekliğine uygun, yerel yapay zekâ girişimlerine makul erişim imkânı sağlayan, ancak yabancı teknoloji devlerinin kontrolsüz veri kullanımını da önleyen bir denge kurulmalıdır. Bu bağlamda, küçük ve orta ölçekli yerli teknoloji şirketlerine belirli bir eşişe kadar araştırma ve geliştirme amaçlı istisna tanımlanabilir, bu eşişe aşan kullanımlar ise adil bir tazminat mekanizmasına tabi tutulabilir. Şayet kanun koyucu mevcut katı koruma mekanizmasını hiçbir istisna tanımadan sürdürürse, eser sahiplerinin eserlerinin kullanılıp kullanılmadığının ispatı güçleşeceği gibi, Türkiye'nin kendi yapay zekâ teknolojilerini geliştirme kapasitesi de sınırlandırılacaktır. Özellikle yargı sisteminin iş yükü göz önüne alındığında, hem eser sahiplerinin hak arama sürecinin uzun ve meşakkatli olması, hem de yerli girişimlerin gelişiminin sekteye uğraması, Türkiye'nin teknolojik geleceği açısından olumsuz sonuçlar doğurabilecektir.

IV. ÜRETKEN YAPAY ZEKÂYA KARŞI AÇILAN TELİF HAKKI DAVALARINA GENEL BAKIŞ

ABD Telif Hakkı Kanunu kapsamında açılan yapay zekâ telif hakkı davaları, telif haklı içeriklerin izinsiz kullanımı, telif bilgilerinin değiştirilmesi ve lisans ihlallerine dayanmaktadır⁵⁵. Davacılar, normal ihlaller için eser başına \$750-30,000, kasıtlı ihlaller için \$150,000'a kadar tazminat talep etmekte, ayrı-

⁵³ European Union, '2024 Türkiye Report' 57 <https://www.ab.gov.tr/siteimages/birimler/kpb/2024_trkiye_report_tr.pdf> s.e.t. 7 Ocak 2025.

⁵⁴ Yapay Zekâ Kanun Teklifi (TBMM, 7 Ocak 2025) <https://www.tbmm.gov.tr/Yasama/KanunTeklifi/e21539a0-888a-4500-81be-01904a918c53?TSPD_101_R0=08ffcef486ab20005362e-17ba3ac8401f979c4aa158c13249ed4c50400f5ccfaf-9d96a2c2ec45a5408f0bd9b43143000a580e3561577df47bdaf-c11c26ccc45ec393329f7fbb28e167175de3f0a9f6b5b983c-91437cd4073a0b655fffd58258> s.e.t. 7 Mayıs 2025.

⁵⁵ Pamela Samuelson, 'How to Think about Remedies in the Generative AI Copyright Cases' (2024) 67 Communications of the ACM 27, 27-30.

ca yapay zekâ modellerinin imhası ve bağımsız bir yapay zekâ konseyi kurulması gibi özel taleplerde bulunmaktadır⁵⁶.

Bu davaların artması nedeniyle ABD Telif Hakları Ofisi (US Copyright Office) tarafından Ağustos 2023'te yayımlanan Soruşturma Bildirisinde (*Notice of Inquiry*), yapay zekâ modellerinin eğitiminde kullanılan telifli eserlere ilişkin çeşitli hukuki sorunlar ele alınmıştır⁵⁷. Bu kapsamda özellikle telifli eserlerin yapay zekâ eğitiminde kullanımının hangi durumlarda adil kullanım sayılacağı, telif hakkı sahiplerinin eserlerinin eğitimde kullanılması için önceden izin vermeleri (*opt-in*) veya kullanıma itiraz etme haklarının olması (*opt-out*) gerektiği ve lisanslama yöntemleri gibi konular tartışmaya açılmıştır⁵⁸. Bunun yanı sıra yapay zekâ geliştiricilerinin eğitimde kullandıkları materyallerin kaydını tutma ve açıklama yükümlülüğü ile telif hakkı sahiplerine bildirim yapma gerekliliği de gündeme getirilmiştir⁵⁹. Lisanslama bağlamında ise doğrudan gönüllü lisanslama, toplu lisanslama ve zorunlu lisanslama gibi farklı sistemlerin uygulanabilirliği ile lisanslama rejimlerinin eser türlerine göre farklılaşması gerekliliği değerlendirilmeye sunulmuştur⁶⁰. Bu konularda kesin bir pozisyon almak yerine, temel soruları ortaya koyarak paydaşlardan görüş istenmiştir. Toplanan bu görüşlerin ardından, ABD Telif Hakları Ofisi tarafından Temmuz 2024'te hazırlanan rapor dijital replikalar konusuna odaklanmakta ve yapay zekâ modellerinin eğitiminde kullanılan eserlerin telif hakları konusu raporun ilerleyen bölümlerinde ele alınacağı ifade edilmektedir⁶¹.

Henüz Raporun diğer bölümleri yayınlanmamış olsa da ABD Telif Hakları Ofisi'nin Soruşturma

Bildirisinde bulunan sorulara verilen cevaplar bu çalışma için oldukça aydınlatıcı niteliktedir. Mesele 5 numaralı “*Üretici yapay zekâ ile ilgili telif hakkı veya ilişkili sorunları ele almak için yeni bir mevzuat gerekli mi?*” şeklindeki soruya hem içerik üreticileri, teknoloji şirketleri hem de akademisyenler tarafından verilen cevaplarda yeni bir yasal düzenlemeye şu an için ihtiyaç duyulmadığı yönünde geniş bir uzlaş olmuştur⁶². Bu uzlaş, yapay zekâ teknolojilerinin telif hakları bağlamında yarattığı zorlukların mevcut yasal çerçeve içinde çözülebileceğine dair güçlü bir inanç olduğunu göstermektedir. Ayrıca acele yasal düzenlemeler yerine, teknolojinin ve uygulamaların olgunlaşmasını beklemenin daha akıllıca olacağı görüşünün baskın olduğunu da göstermektedir.

Yine bu Soruşturma Bildirisi ile yapay zekâ sistemlerinin eğitiminde kullanılmak üzere telif hakkı koruması altındaki eserlerin kopyalanmasının adil kullanım kapsamında değerlendirilip değerlendirilemeyeceği veya bir telif hakkı ihlali oluşturup oluşturmayacağı tartışmaya açılmıştır⁶³. Ayrıca yapay zekâ sistemleri tarafından üretilen içeriklerin, sistemin eğitiminde kullanılan verilerdeki telif haklarını ihlal edip etmediği sorusu gündeme getirilmiştir⁶⁴. Bunlara ek olarak iki önemli düzenleme önerisi de değerlendirmeye sunulmuştur: İlk olarak, yapay zekâ sistemi geliştiricilerinin-kullandıkları eğitim veri setleri hakkında detaylı bilgi verme zorunluluğunun getirilip getirilmemesi ele alınmıştır⁶⁵. İkinci olarak üretici yapay zekâ sistemlerinin oluşturduğu çıktıların “yapay zekâ tarafından üretilmiştir” şeklinde etiketlenmesinin zorunlu tutulup tutulmaması konusu tartışmaya açılmıştır⁶⁶.

⁵⁶ ibid.

⁵⁷ US Copyright Office, ‘Artificial Intelligence and Copyright’ (2023) 88 Federal Register 167 <<https://www.federalregister.gov/documents/2023/08/30/2023-18624/artificial-intelligence-and-copyright>> s.e.t. 19 Şubat 2025.

⁵⁸ ‘Notice of Inquiry and Request for Comments: Artificial Intelligence and Copyright’ 10-11.

⁵⁹ ibid 13-14.

⁶⁰ ibid 11-13.

⁶¹ U.S. Copyright Office, ‘Copyright and Artificial Intelligence Part 1 Digital Replicas Report’ 1 <<https://www.copyright.gov/ai/Copyright-and-Artificial-Intelligence-Part-1-Digital-Replicas-Report.pdf>> s.e.t. 7 Ocak 2025.

⁶² Motion Picture Association, Inc, ‘Comments’ (U.S. Copyright Office, 1 Kasım 2023) <<https://www.regulations.gov/comment/COLC-2023-0006-8970>> s.e.t. 15 Şubat 2025, 7, Copyright Alliance, ‘Comments’ (U.S. Copyright Office, 1 Kasım 2023) <<https://www.regulations.gov/comment/COLC-2023-0006-10319>> s.e.t. 15 Şubat 2025, 22, Sag ve diğerleri (n 6) 11, Google, ‘Comments’ (U.S. Copyright Office, 1 Kasım 2023) <<https://www.regulations.gov/comment/COLC-2023-0006-9003>> s.e.t. 15 Şubat 2025, 2, Meta Platforms, Inc, ‘Comments’ (U.S. Copyright Office, 1 Kasım 2023) <<https://www.regulations.gov/comment/COLC-2023-0006-10332>> s.e.t. 15 Şubat 2025, 21.

⁶³ US Copyright Office (n 57) soru 8.

⁶⁴ ibid soru 22.

⁶⁵ ibid soru 15.

⁶⁶ ibid soru 28.

Telif hakkı ile ilgili bu kritik sorulara verilen yanıtlar keskin bir şekilde ikiye ayrılmaktadır. Bir tarafta telif hakkı alanında faaliyet gösteren şirketler ve yaratıcı hakları organizasyonları, yapay zekâ model eğitiminde telif hakkı korumalı eserlerin kullanılmasının açık bir ihlal olduğunu ve yapay zekâ çıktılarının da eğitim verilerinden türetildiği için telif haklarını ihlal ettiğini sert bir şekilde savunurken; diğer tarafta *Business Software Alliance*, *Authors Alliance* ve bazı yapay zekâ geliştiricileri bu kullanımların “adil kullanım” kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini öne sürmüştür⁶⁷. Benzer bir ayrışma eğitim veri setlerinin açıklanması konusunda da görülmektedir: Telif hakkı grupları şeffaflık için bu bilgilerin zorunlu olarak açıklanmasını savunurken, yapay zekâ geliştiricileri ticari sır haklarını ve pratik zorlukları gerekçe göstererek buna şiddetle karşı çıkmışlardır⁶⁸. Yapay zekâ üretimi içeriklerin etiketlenmesi konusunda ise telif hakkı grupları yasal zorunluluk talep ederken, yapay zekâ geliştiricileri bunun gönüllülük esasında kalması gerektiğini savunmuştur⁶⁹.

Telif Hakları Ofisi’nin soruşturma bildirisinde yer alan sorular, önde gelen üretici yapay zekâ şirketlerine karşı açılan ve halen sürmekte olan davalardaki telif hakkı iddiaları ile doğrudan bağlantılı olması nedeniyle güncel ve kritik bir öneme sahiptir. Ancak bu soruların asıl değeri, sadece mevcut davalarla olan ilişkisinden değil, aynı zamanda telif hukuku alanındaki bu yeni zorlukları çözüme kavuşturmak için benimsediği katılımcı ve kapsayıcı yaklaşımdan kaynaklanmaktadır. Soruşturma bildirisi kapsamında özenle hazırlanan detaylı sorular, büyük teknoloji şirketlerinden akademisyenlere, sektör profesyonellerinden vatandaşlara kadar tüm paydaşların görüş ve önerilerini sisteme dahil edebilmesine olanak tanımaktadır⁷⁰. Telif Ofisi’nin bu çok sesli geri bildirimler ışığında hazırlayacağı rapor ve muhtemel yasal düzenlemeler, geleneksel bir iktibas yaklaşımından ziyade, yapay zekâ çağının dinamik yapısını ve gerçek ihtiyaçlarını yansıtan, geleceğe dönük ve kapsayıcı bir düzenleme anlayışını temsil etmesi bakımından hukuk metodolojisi bağlamında ayrıca değerlidir.

A. DAVALARIN İNCELENMESİ

2025 yılının ocak ayı itibarıyla, ABD’de yapay zekâ şirketlerine karşı açılmış 38 telif hakkı ihlali davası bulunmaktadır⁷¹. Bu çalışmada bunlardan 6 tanesi, dava konusu, hukuki dayanaklar, talepler, bunlara verilen cevaplar ve varsa verilmiş kararlar yönünden incelenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmada incelenen altı dava, yapay zekâ-telif hakkı ihtilaflarını farklı boyutlarıyla temsil etmek üzere seçilmiştir. Andersen davası (görsel sanatçıların ilk toplu davası), Getty Images davası (kurumsal içerik sağlayıcının telif hakları), New York Times davası (büyük medya kuruluşunun büyük teknoloji şirketlerine karşı açtığı dava), Authors Guild davası (kolektif hak sahipliği), Thomson Reuters davası (hukuki veritabanı ve adil kullanım tartışması) ve Milette davası (platform kullanıcı içeriklerinin izinsiz kullanımı) örnekleme, farklı ölçekteki şirketler, davacı profilleri ve yapay zekâ modellerini kapsayan dengeli bir inceleme sunmaktadır.

1. Andersen v Stability AI Ltd.

Sarah Andersen ve diğer sanatçıların Stability AI, Midjourney, DeviantArt ve Runway AI’ya karşı açtığı davada ileri sürülen iddialar özetle ilgili şirketlerin geliştirdiği görüntü üretebilen yapay zekâ modellerinin, eser sahiplerine herhangi bir ödeme yapmadan ve izin almadan, internette toplanan sanat eserleri ile eğitilmesidir. Davacılar tarafından sunulan dilekçede bu hususun Stability CEO’su tarafından ikrar edildiği, “*Stable Diffusion modelin kendisidir. Bir grup insanla yaptığımız bir işbirliğidir... 100.000 gigabaytlık görüntüyü alıp bunları [görüntüleri] ve onların varyasyonlarını yeniden oluşturabilen iki gigabaytlık bir dosyaya sıkıştırdık.*” Şeklinde Stable Diffusion’un birden çok versiyonunu eğitmek

⁶⁷ Pamela Samuelson, ‘U.S. Copyright Office’s Questions about Generative AI’ (2024) 67 Communications of the ACM 25, 26.

⁶⁸ ibid 27.

⁶⁹ ibid 27.

⁷⁰ Brian Penny isimli vatandaşın yorumları bu açıdan örnek olarak incelenebilir, Bkz: Brian Penny, ‘Comments’ (U.S. Copyright Office, 1 Kasım 2023) <<https://www.regulations.gov/comment/COLC-2023-0006-10058>> s.e.t. 15 Şubat 2025.

⁷¹ ‘Master List of Lawsuits v. AI, ChatGPT, OpenAI, Microsoft, Meta, Midjourney & Other AI Cos.’ (Chat GPT is Eating the World, 27 Ağustos 2024) <<https://chatgptiseatingtheworld.com/2024/08/27/master-list-of-lawsuits-v-ai-chatgpt-openai-microsoft-meta-midjourney-other-ai-cos/>> s.e.t. 9 Ocak 2025.

için Runway ve Stability tarafından Davacılar a ait olanlar da dahil olmak üzere milyarlarca telif hakkı korumalı görüntünün kopyalarını izinsiz olarak indirildiği ifade edilmiştir⁷². Yine CEO'nun başka bir paylaşımında “İronik olarak stability'nin benim dışımdaki ana finansmanı ... sanatçılar” dediği ve ardından “lol” (laughing out loud, “sesli gülmek” anlamına gelen kısaltma) ifadesini eklediği belirtilerek bu ihlallerin bilinçli olduğu delillendirilmiştir⁷³.

Mahkeme, 12 Ağustos 2024 tarihli ara kararında bu çalışmanın konusu kapsamında olan telif hakkı ihlali iddialarını kabul etmiş ve gerekçe olarak, davacıların eserlerinin yapay zekâ modellerinin eğitiminde kullanıldığına ve bu eserlerin modellerin işleyişinde hala mevcut olduğuna dair makul deliller sunabilmelerini göstermiştir⁷⁴. Özellikle Stability CEO'sunun açıklamalarına dayanarak, modellerin eğitim görüntülerini yeniden üretme kabiliyetine sahip olduğunu kabul etmiştir⁷⁵. Kararda özellikle, üretken yapay zekânın her telif hakkı endüstrisini farklı şekilde etkilediği ve bu sebeple geçmiş içtihatların üretken yapay zekâ ile ilgili her yeni davada uygulanmaya çalışılmamasını, ihlal iddialarının dava bazında incelenerek değerlendirme yapılması gerektiği de vurgulanmıştır⁷⁶. Dava henüz sonuçlanmamış, yargılamanın bir sonraki aşamasına (jüri aşaması) 8 Eylül 2026'da başlanmasına karar verilmiştir⁷⁷.

2. Getty Images v Stability AI Ltd.

Getty Images, Stability AI tarafından şirketin telif haklı görsel içeriklerini ve ilgili meta verilerini izinsiz olarak kopyaladığı, bu içerikleri yapay zekâ modellerini eğitmek için kullandığı ve elde ettiği çık-

tıları ticari olarak pazarladığı iddiasıyla dava açmıştır⁷⁸. Dava dilekçesine göre Stability AI, Getty Images'in web sitelerinden yaklaşık 12 milyon telif hakkı korumalı görseli ve bunlara ait açıklamaları izinsiz kopyalamış, bu içerikleri Stable Diffusion adlı yapay zekâ modelini eğitmek için kullanmış ve ardından bu modeli DreamStudio platformu üzerinden ticari olarak pazarlamaya başlamıştır⁷⁹. Getty Images bu dava ile başta içerikleri kullanılarak eğitilen tüm Stable Diffusion versiyonlarının imha edilmesini talep etmekte, sonrasında ise telif hakkı ihlallerinden kaynaklanan zararların ve haksız kazançların tazmini gibi taleplerde de bulunmaktadır⁸⁰.

Bu dava kapsamında ileri sürülen iddialar değerlendirildiğinde, mevcut telif hukuku yapay zekâ ile ilgili davaları ele almak için yeterli donanımına sahip olmadığı yönünde eleştirilmiştir. Bu eleştirilerin başlıca sebebi Davacı tarafa yüklenen ağır ispat yüküdür: Getty Images'in 12 milyondan fazla görselin telif haklarına sahip olduğunu ve bu görsellerin Stability tarafından yapay zekâ modelini eğitmek için kullanıldığını tek tek ispat etmesi gibi neredeyse imkânsız bir ispat yükü ortaya çıkmaktadır⁸¹.

3. New York Times Co. v OpenAI- Microsoft

New York Times'ın (NYT) dava dilekçesindeki temel iddialar, davalıların (Microsoft ve OpenAI) NYT'nin telif hakkı korumalı içeriklerini izinsiz olarak kopyalayıp büyük dil modellerini eğitmek için kullandığı (paragraf 82-97), modellerin NYT içeriğini “ezberlediği” ve talep edildiğinde aynen tekrar üretebildiği (paragraf 98-107), önemli yatırımlarla üretilen içeriğin bedelsiz kullanılarak haksız rekabete yol açtığı (paragraf 192-197) ve yapay zekâ sistemlerinin NYT'ye ait olmayan içerikleri NYT'nin gibi göstererek kurumun itibarına zarar verdiği (paragraf 136-142) yönündedir⁸². NYT bu iddialara dayanarak yasal tazminat, telafi edici tazminat, kârın

⁷² *Andersen v Stability AI Ltd*, No 3:23-cv-00201, Belge 129, 5, (yazarın çevirisi).

⁷³ *ibid* (yazarın çevirisi).

⁷⁴ *ibid* 9.

⁷⁵ *ibid* 9-13.

⁷⁶ *ibid* 9 ve 27; Kevin Madigan, 'Top Takeaways from Order in the Andersen v. Stability AI Copyright Case' (Copyright Alliance, 29 Ağustos 2024) <<https://copyrightalliance.org/andersen-v-stability-ai-copyright-case/>> s.e.t. 9 Ocak 2025.

⁷⁷ Zach Schor JD '26, 'Andersen v. Stability AI: The Landmark Case Unpacking the Copyright Risks of AI Image Generators' (NYU Journal of Intellectual Property & Entertainment Law, 2 Aralık 2024) <<https://jipel.law.nyu.edu/andersen-v-stability-ai-the-landmark-case-unpacking-the-copyright-risks-of-ai-image-generators/>> s.e.t. 9 Ocak 2025.

⁷⁸ *Getty Images v Stability AI Ltd*, No 1:23-cv-00135-JLH, Belge 42 (D Del 2024).

⁷⁹ *ibid* 17-26.

⁸⁰ *ibid* 40-41.

⁸¹ Matthew Coulter, 'Aiming for Fairness: An Exploration into Getty Images v Stability AI and Its Importance in the Landscape of Modern Copyright Law' (2024) 34 Intellectual Property Law 129.

⁸² *New York Times v OpenAI*, No 1:23-cv-11195-SHS, Belge 170 (SDNY 2023), (yazarın çevirisi).

iadesi gibi maddi tazminatlar ile hukuka aykırı kullanımın durdurulması ve NYT içeriklerini barındıran modellerin imha edilmesi gibi ihtiyati tedbirler talep etmektedir⁸³.

OpenAI, NYT'nin açtığı telif hakkı davasını dört argümanla reddetmektedir: Bu argümanlar medya kuruluşlarıyla iş birliği içinde çalıştıkları, yapay zekâ modellerinin eğitiminde kullanılan içeriklerin “adil kullanım” kapsamında yasal olduğu, içerik tekrarının (öğrenme yerine ezberleme) nadir görülen ve düzeltilmeye çalışılan bir hata olduğu ve NYT'nin davada gösterdiği örneklerin kasıtlı manipülasyonlar sonucu elde edildiği şeklindedir⁸⁴.

Bu dava ile ilgili dikkat çeken husus, NYT'nin telif hakları ile ilgili tutumuna ilişkin çelişkidir. 2001 tarihli NYT V. Tasini davasında NYT, serbest yazarlarının eserlerini dijital arşivlerde izinsiz kullanmakla suçlandığında, teknolojik gelişmenin öneme vurgu yapıp yazarların haklarını ikinci planda olduğunu ileri sürmüştür⁸⁵. Bugün ise yapay zekâ şirketlerine karşı tam tersi bir pozisyon alarak, gazeteciliğin “yaratıcı ve derinden insani” doğasını vurgulayarak içeriklerinin izinsiz kullanımının yüksek kaliteli gazeteciliğin sonunu getirebileceğini iddia etmektedir⁸⁶. NYT'nin Tasini davasında endüstrinin çıkarlarını bireysel telif haklarının üzerinde olduğunu iddia ederken, şimdi OpenAI gibi yeni teknoloji şirketlerine karşı sadece tazminat değil, NYT içeriklerini kullanan tüm GPT modellerinin imha edilmesini talep etmesi, gazetenin telif hakları konusundaki tutumunun ilkesel değil, kendi ticari çıkarlarına göre şekillendiği yönünde yorumlanmaktadır⁸⁷.

4. Authors Guild v OpenAI-Microsoft

ABD'nin en eski ve büyük yazar topluluklarından olan Authors Guild ve bazı yazarların açtığı davanın dava dilekçesinde, OpenAI ve Microsoft'un telif haklı eserlerini yapay zekâ modellerini (GPT-3, GPT-3.5, GPT-4) eğitmek için izinsiz ve bedelsiz kopyaladıklarını, bu eylemin hem doğrudan hem dolaylı telif hakkı ihlali oluşturduğu iddia edilmektedir⁸⁸. Davacılar, GPT modellerinin eğitimi için “Books1” ve “Books2” adlı veri setlerinin kullandığını, bu setlerin LibGen ve Z-Library gibi korsan kaynaklardan elde edilmiş kitaplardan oluştuğunu ve bunun OpenAI tarafından ikrar edildiğini öne sürmektedir⁸⁹. Dilekçede, şirketlerin bu ihlaller sayesinde büyük ticari kazanç elde ettikleri (OpenAI'nin yıllık 1.3 milyar dolar, Microsoft'un ise 2026'ya kadar yıllık 10 milyar dolar gelir beklentisi), buna karşılık yazarların gelir kaynaklarının tehdit altına girdiği ve yapay zekâ sistemlerinin yazarların işlerini elinden alabileceği özellikle vurgulanmaktadır⁹⁰. Davacılar, ihlallerin durdurulmasını, fiili zararların tazminini, her bir ihlal başına 150.000 dolara kadar yasal tazminat ödenmesini talep etmektedir⁹¹.

5. Thomson Reuters v Ross Intelligence

Westlaw, Thomson Reuters (eski adıyla “Reuters”) tarafından geliştirilen, hukuk profesyonelleri için tasarlanmış kapsamlı bir çevrimiçi yasal araştırma platformudur⁹². Thomson Reuters, LegalEase isimli bir abonenin Westlaw kullanımındaki anormal artışı izleyerek ihlali keşfetmiştir: Normalde aylık 6.000 olan Westlaw işlem sayısı Temmuz 2017'de aniden 236.000'e yükselmiş, yapılan incelemede LegalEase'in bir “bot” yazılımı kullanarak Westlaw içeriğini toplu şekilde indirdiği ve West Anahtar Numara Sistemini sistematik olarak kopyaladığı tespit edilmiştir⁹³. LegalEase'in aynı dönemde bir röportajında makine öğrenimi yapan bir hukuki araştır-

⁸³ ibid 67; Mira T Sundara Rajan, 'Is Generative AI Fair Use of Copyright Works? NYT v. OpenAI' (Kluwer Copyright Blog, 29 Şubat 2024) <<https://copyrightblog.kluweriplaw.com/2024/02/29/is-generative-ai-fair-use-of-copyright-works-nyt-v-openai/>> s.e.t. 10 Ocak 2025.

⁸⁴ 'OpenAI and Journalism' (OpenAI, 8 Ocak 2024) <<https://openai.com/index/openai-and-journalism/>> s.e.t. 9 Ocak 2025.

⁸⁵ *New York Times v Tasini*, 533 US 483 (2001).

⁸⁶ *New York Times v OpenAI* (n 82) 10, (yazarın çevirisi).

⁸⁷ Audrey Pope, 'NYT v. OpenAI: The Times's About-Face' (Harvard Law Review, 10 Nisan 2024) <<https://harvardlawreview.org/blog/2024/04/nyt-v-openai-the-timess-about-face/>> s.e.t. 30 Aralık 2024.

⁸⁸ *Authors Guild v OpenAI*, No 1:23-cv-08292-SHS, Belge 69, 2-7 (SDNY 2024).

⁸⁹ ibid 19.

⁹⁰ ibid 30-31.

⁹¹ ibid 66-67.

⁹² *Thomson Reuters v Ross Intelligence*, No 1:20-cv-00613-UNA, Belge 1, 3 (D Del 2020).

⁹³ ibid 10-11.

ma firması olan Ross Intelligence için çalıştığını ve “*tonlarca hukuki araştırma*” sağladığını açıklaması, Westlaw’ın yapay zekâ modeli eğitmek için kullandığı şüphelerini doğrulamış ve bunun üzerine LegalEase ile olan abonelik sözleşmeyi feshedilmiştir⁹⁴. Sonuç olarak Reuters bu davayla Davalı tarafından erişimi elde etmek için aldatıcı ve gizli taktikler kullanıldığını, telif hakkı ihlalinin tespiti, tazminat ödenmesi ve Ross Intellegicence’in ürününün durdurulmasını talep etmektedir⁹⁵. Bu iddialara karşılık Ross Intelligence, yapmış olduğu işlemin düz metnin sayısal verilere dönüştürülüp, ardından bu verileri makine öğrenimi algoritmasına besleyerek yapay zekâ modeline hukuki dil hakkında bilgi vermek olduğunu ve bu işlemin adil kullanım kriterlerinin birincisi kapsamında dönüştürücü olduğunu ileri sürmektedir⁹⁶.

Sonuç olarak, Delaware federal mahkemesi Ross Intelligence’in Westlaw içeriğini yapay zekâ eğitiminde kullanımının “adil kullanım” kapsamında olmadığına karar vermiştir⁹⁷. Adil kullanım değerlendirilmesinde dört faktör incelenmiş, bunlardan özellikle Ross Intelligence’in içeriği dönüştürücü şekilde kullanmadığı ve pazar etkisinin olumsuz olduğu belirleyici olmuştur⁹⁸. Ross Intelligence, Westlaw ile doğrudan rekabet amacıyla hareket etmiş ve Westlaw içeriğini LegalEase adlı şirket aracılığıyla kopya içeren “Toplu Notlar” olarak kullanmıştır. Bu karar, yapay zekâ sistemlerinin eğitiminde telif hakkı korumalı içeriklerin kullanımını sorgulayan ilk önemli mahkeme kararlarından biri olarak değerlendirilmektedir.

6. Millette v Google

Bu dava, YouTube kullanıcıları David Millette ve Ruslana Petryazhna’nın Google ve YouTube’a karşı, Google’ın Gemini adlı yapay zekâ modelini eğitmek için milyonlarca YouTube kullanıcısının videolarını, içerik sahiplerinin izni olmadan ve herhangi bir bedel ödemediği gizlice kopyaladığı ve transkript haline getirdiği yönündeki iddialarını konu almakta-

dır⁹⁹. Google’ın 2023 yılında gerçekleştirdiği hizmet şartları değişikliği, dava dilekçesinin temel argümanlarından birini teşkil etmektedir. New York Times’in 2024 Nisan tarihli raporuna atıfla, söz konusu değişikliğin Gemini modelinin eğitim veri setlerinin genişletilmesi ihtiyacından kaynaklandığı ileri sürülmektedir¹⁰⁰. Davacılar, YouTube’un sahipliği vasıtasıyla “*her kategoride içerik üreticileri tarafından yüklenmiş milyarlarca saatlik içeriğe*” erişim imkanına sahip olan Google’ın, 2023 öncesi dönemde platforma yüklenen içeriklerin yapay zekâ eğitiminde kullanımı hususunda hukuki meşruiyet zemininden yoksun olduğunu ileri sürmektedir¹⁰¹. Davacıların temel tezi, sonradan yapılan hizmet şartları değişikliğinin geriye dönük hak ihlallerini meşrulaştırmayacağı ve bu durumun tazminat yükümlülüğünü ortadan kaldırmayacağı yönündedir. Davacılar tazminat taleplerine ilgili federal mevzuata göre sebep-siz zenginleşme, haksız rekabet ve telif hakkı ihlali hukuki dayanak göstermişlerdir¹⁰².

Google’ın davaya cevabı ise iki temel noktada toplanmaktadır: Öncelikle, bu iddiaların temelde telif hakkı iddiaları olduğu ama buna rağmen davacılar tarafından telif hakkı sahipliğinin, tescil edilip edilmediğinin, nasıl ihlal edildiğini ve bu ihlalden doğan zararlarını açıklayamadığı ileri sürülmüştür¹⁰³. Haksız rekabet talepleri içinse yine yeterli bir “ekonomik zarar” ortaya konamadığı ve “yasadışı, hileli veya haksız” bir iş uygulaması öne süremediği bu sebeplerle davanın reddini talep etmiştir¹⁰⁴.

V. SONUÇ

Bu çalışmada, üretken yapay zekâ teknolojilerinin telif hakları hukuku bağlamında yarattığı zorluklar ele alınmıştır. Çalışmanın ilk bölümünde incelenen üretken yapay zekâ modellerinin çalışma prensibi ve bu teknolojinin neden telif hakları ile çatışma yaşadığı ortaya koymaya çalışılmıştır. Yapay zekâ modellerinin eğitim aşamasında milyonlarca

⁹⁴ ibid 11-12, (yazarın çevirisi).

⁹⁵ ibid 15.

⁹⁶ ibid 3.

⁹⁷ Thomson Reuters v Ross Intelligence (n 92) Belge 549.

⁹⁸ ibid.

⁹⁹ Millette v Google, No 5:24-cv-04708-EJD, Belge 35,2 (ND Cal 2024).

¹⁰⁰ ibid 5.

¹⁰¹ ibid, (yazarın çevirisi).

¹⁰² ibid 8-14.

¹⁰³ Millette v Google (n 99) Belge 33.

¹⁰⁴ ibid 10.

teelif hakkı korumalı eseri kullanması, hukuki açıdan karmaşık sorunları beraberinde getirmektedir. Bu hukuki sorunların çözümü için farklı hukuk sistemleri, kendi gelenekleri ve öncelikleri doğrultusunda çeşitli yaklaşımlar geliştirmiştir.

Bu bağlamda çalışma, yapay zekâ ve teelif hakları arasındaki ilişkiyi üç farklı hukuk sisteminin perspektifinden incelemiştir. Bir yanda, ABD'nin her davayı kendi benzersiz koşullarında değerlendiren ve adil kullanım doktrini üzerine kurulu esnek yaklaşımı değerlendirilmiştir. Diğer yanda AB'nin daha öngörülebilir ve sistematik bir çerçeve sunan, istisnalar ve sınırlar üzerine kurulu düzenlemeleri esas alınmıştır. İncelemenin diğer bir ayağı olan Türk hukuk sistemi çerçevesinde yapay zekâ şirketlerinin olası teelif hakkı ihlallerinin yasal boyutları incelenmiş ve ülkemizin bu konuda benimseyebileceği politikalara ilişkin öneriler geliştirilmiştir. Bu karşılaştırmalı yaklaşım, yapay zekânın yarattığı teelif hakkı sorunlarına farklı hukuk geleneklerinin nasıl cevap verdiğini ve verebileceğini anlamaya yardımcı olma- yı amaçlamaktadır.

Bu çalışma kapsamında incelenen güncel davalar, henüz nihai karar aşamalarında olmadıkları için genel olarak dava dilekçeleri ve cevap dilekçeleri üzerinden inceleme yapılmıştır. İncelenen davaların ve hukuki tartışmaların ortaya koyduğu sonuçlar, üretken yapay zekâ geliştiricilerinin gelecekte izleyebileceği muhtemel yol haritasının öncelikle kamusal alan içeriklerini kullanmaya yönelmek, ancak bu içeriklerin sınırlı olması ve model performansını düşürmesi nedeniyle, içerik sahiplerinden açık izinler alma ve uygun tazminat ödeme yoluna gitmek şeklinde olabileceğini göstermektedir¹⁰⁵. ABD Telif Hakları Ofisi'nin soruşturma bildirisinde de tartışıldığı üzere, adil kullanım savunmasının mahkemelerce reddedilmesi halinde, özellikle küçük ölçekli yapay zekâ geliştiricileri için model eğitimi imkansız hale gelebilecek, bu da pazarın sadece teelif haklarını lisanslama gücüne sahip büyük teknoloji şirketlerinin kontrolüne geçmesine yol açabilecektir¹⁰⁶.

Teknolojik gelişmelerin hızı, hukuk sistemlerinin bu gelişmelere adapte olma kapasitesini zorlamaktadır. Özellikle Andersen davasında mahkemenin vurguladığı gibi, üretken yapay zekânın her teelif hakkı endüstrisini farklı şekilde etkilemesi, geçmiş içtihatların her yeni davada doğrudan uygulanmasını zorlaştırmaktadır. Bu çerçevede üretken yapay zekâ teknolojilerinin gelişimi ile teelif hakları koruması arasındaki dengenin nasıl kurulacağı sorusu, önümüzdeki dönemde hukuk sistemlerinin en önemli zorluklarından biri olmaya devam edecektir. Bu çalışmada incelenen davalar ve hukuki tartışmalar göstermektedir ki bu dengenin kurulması için tek bir çözüm yerine, farklı hukuk sistemleri kendi dinamiklerine uygun çözümler geliştirmeye çalışmaktadır. Yapay zekâ teknolojilerinin gelişiminin engellenmeden ancak eser sahiplerinin haklarının da korunduğu bir denge noktasının bulunması noktasında güncel davalarda verilecek nihai kararlar önem taşımaya devam etmektedir.

¹⁰⁵ 'Legal Challenges to Generative AI, Part II - Communications of the ACM' (1 Kasım 2023) <<https://cacm.acm.org/opinion/legal-challenges-to-generative-ai-part-ii/>> s.e.t. 8 Ocak 2025.

¹⁰⁶ 'Understanding Generative Artificial Intelligence and Its Relationship to Copyright- Written Testimony of Christopher Callison-Burch' (n 5) 23.

KAYNAKÇA

- Akın İ, *Dijital Telif Hukuku* (1 bs, Seçkin Yayıncılık 2022).
- Blockx F, 'Reading Tea Leaves Differently?' içinde Rosati E (ed), *The Routledge Handbook of EU Copyright Law* (1 bs, Routledge 2021).
- Chesterman S, 'Good Models Borrow, Great Models Steal: Intellectual Property Rights and Generative AI' (2024) *NUS Law Working Paper No 2023/025*.
- Coulter M, 'Aiming for Fairness: An Exploration into Getty Images v. Stability AI and Its Importance in the Landscape of Modern Copyright Law' (2024) 34 *Intellectual Property Law*.
- Engle EA, 'When is Fair Use Fair?: A Comparison of E.U. and U.S. Intellectual Property Law' (2002) 15 *Transnational Lawyer*.
- Geiger C, Gervais DJ ve Senftleben M, 'Understanding the "Three-Step Test" içinde Gervais DJ (ed), *International Intellectual Property* (Edward Elgar Publishing 2015).
- Helvacı S ve Atar EA, 'Fikir ve Sanat Eserleri Hukukunda Üç Aşamalı Test' (2016) 22 *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi* 1289.
- Kahveci, Z Ü, "Attribution Problem of Generative AI: A View from US Copyright Law." *Journal of Intellectual Property Law and Practice* 18 (2023): 796-802.
- Lee K, Cooper F A, ve Grimmelmann J. "Talkin' 'Bout AI Generation: Copyright and the Generative-AI Supply Chain (The Short Version)." *In Proceedings of the Symposium on Computer Science and Law*, (2024) 54.
- Mantegna, M, "ARTificial: Why Copyright is not the Right Policy Tool to Deal with Generative AI." *SSRN Electronic Journal*, 2025.
- Sag M, 'Copyright Safety for Generative AI' (2023) 61 *Houston Law Review* 295.
- Sag M, Samuelson P ve Sprigman CJ, 'Comments in Response to the Copyright Office's Notice of Inquiry on Artificial Intelligence and Copyright' [2024] *SSRN Electronic Journal*.
- Samuelson P, 'Fair Use Defenses in Disruptive Technology Cases' [2023] *SSRN Working Paper*.
- Samuelson P, 'How to Think about Remedies in the Generative AI Copyright Cases' (2024) 67 *Communications of the ACM* 27.
- Samuelson P, 'U.S. Copyright Office's Questions about Generative AI' (2024) 67 *Communications of the ACM* 25.
- Samuelson P, 'Unbundling Fair Use' (UC Berkeley Public Law Research Paper No 1323834).
- Schroff S, 'The Purpose of Copyright-Moving beyond the Theory' (2021) 16 *Journal of Intellectual Property Law & Practice* 1262.
- Tekinalp Ü, *Fikri Mülkiyet Hukuku* (5 bs, Vedat Kitapçılık 2012).
- Andersen v Stability AI Ltd* (ND Cal, No 3:23-cv-00201).
- Authors Guild v OpenAI* (SDNY, No 1:23-cv-08292-SHS).
- Getty Images v Stability AI Ltd* (D Del, No 1:23-cv-00135-JLH).
- Milette v Google* (ND Cal, No 5:24-cv-04708).
- New York Times v OpenAI* (GDNY, No 1:23-cv-11195-SHS).
- New York Times v Tasini*, 533 US 483 (2001).
- Sony Corp of America v Universal City Studios, Inc*, 464 US 417 (1984).
- Thomson Reuters v Ross Intelligence* (D Del, No 1:20-cv-00613-UNA).
- Twentieth Century Music Corp v Aiken*, 422 US 151 (1975).
- Council Directive (EC) 2001/29 on the harmonisation of certain aspects of copyright and related rights in the information society [2001] OJ L167/10.
- Regulation (EU) 2024/1689 of the European Parliament and of the Council on Artificial Intelligence (Artificial Intelligence Act) [2024] OJ L1689/1.
- Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu 1951, Kanun No. 5846, Resmi Gazete 13.12.1951, Sayı 7981.
- ABD Telif Hakları Ofisi, 'Copyright and Artificial Intelligence Part 1 Digital Replicas Report' <<https://www.copyright.gov/ai/Copyright-and-Artificial-Intelligence-Part-1-Digital-Replicas-Report.pdf>> s.e.t. 7 Ocak 2025.
- 'Berne Convention' (WIPO) <<https://www.wipo.int/wipolex/en/text/283698>> s.e.t. 7 Haziran 2024.
- 'Chapter 1- Circular 92' (ABD Telif Hakları Ofisi) <<https://www.copyright.gov/title17/92chap1.html#107>> s.e.t. 10 Ocak 2025.
- 'Common Crawl- Impact' (Common Crawl) <<https://commoncrawl.org/impact>> s.e.t. 8 Ocak 2025.
- Copyright Alliance, 'Comments' (U.S. Copyright Office, 1 Kasım 2023) <<https://www.regulations.gov/comment/COLC-2023-0006-10319>> s.e.t. 15 Şubat 2025.
- European Union, '2024 Türkiye Report' (AB Başkanlığı) <https://www.ab.gov.tr/siteimages/birimler/kpb/2024_trkiye_report_tr.pdf> s.e.t. 7 Ocak 2025.
- 'Generative AI Could Raise Global GDP by 7%' (Goldman Sachs) <<https://www.goldmansachs.com/insights/articles/generative-ai-could-raise-global-gdp-by-7-percent.html>> s.e.t. 15 Aralık 2024.
- Google, 'Comments' (U.S. Copyright Office, 1 Kasım 2023) <<https://www.regulations.gov/comment/COLC-2023-0006-9003>> s.e.t. 15 Şubat 2025.

- “Inside the Secret List of Websites That Make AI like ChatGPT Sound Smart.” (*Washington Post*) <<https://www.washingtonpost.com/technology/interactive/2023/ai-chatbot-learning/>> s.e.t. 12 Nisan 2025.
- JD ‘26 ZS, ‘Andersen v. Stability AI: The Landmark Case Unpacking the Copyright Risks of AI Image Generators’ (NYU JIPEL, 2 Aralık 2024) <<https://jipel.law.nyu.edu/andersen-v-stability-ai-the-landmark-case-unpacking-the-copyright-risks-of-ai-image-generators/>> s.e.t. 9 Ocak 2025.
- ‘Judge Bibas Issues 1st Ruling on How Fair Use Applies in AI Training’ (Chat GPT is Eating the World, 13 Ekim 2023) <<https://chatgptiseatingtheworld.com/2023/10/13/judge-bibas-issues-1st-ruling-on-how-fair-use-applies-in-ai-training-after-andy-warhol-foundation-decision/>> s.e.t. 9 Ocak 2025.
- LII / Legal Information Institute. “17 U.S. Code § 106-Exclusive Rights in Copyrighted Works” <<https://www.law.cornell.edu/uscode/text/17/106>> s.e.t. 12 Nisan 2025.
- LII / Legal Information Institute. “17 U.S. Code § 106A-Rights of Certain Authors to Attribution and Integrity” <<https://www.law.cornell.edu/uscode/text/17/106A>> s.e.t. 12 Nisan 2025.
- LII / Legal Information Institute. “17 U.S. Code § 107-Limitations on Exclusive Rights: Fair Use” <<https://www.law.cornell.edu/uscode/text/17/107>> s.e.t. 12 Nisan 2025.
- LII / Legal Information Institute. “17 U.S. Code § 1202-Integrity of Copyright Management Information” <<https://www.law.cornell.edu/uscode/text/17/1202>> s.e.t. 12 Nisan 2025.
- Madigan K, ‘Top Takeaways from Order in the Andersen v. Stability AI Copyright Case’ (Copyright Alliance, 29 Ağustos 2024) <<https://copyrightalliance.org/andersen-v-stability-ai-copyright-case/>> s.e.t. 9 Ocak 2025.
- ‘Master List of Lawsuits v. AI, ChatGPT, OpenAI, Microsoft, Meta, Midjourney & Other AI Cos.’ (Chat GPT is Eating the World, 27 Ağustos 2024) <<https://chatgptiseatingtheworld.com/2024/08/27/master-list-of-lawsuits-v-ai-chatgpt-openai-microsoft-meta-midjourney-other-ai-cos/>> s.e.t. 9 Ocak 2025.
- Meta Platforms, Inc, ‘Comments’ (U.S. Copyright Office, 1 Kasım 2023) <<https://www.regulations.gov/comment/COLC-2023-0006-10332>> s.e.t. 15 Şubat 2025.
- Motion Picture Association, Inc, ‘Comments’ (U.S. Copyright Office, 1 Kasım 2023) <<https://www.regulations.gov/comment/COLC-2023-0006-8970>> s.e.t. 15 Şubat 2025.
- ‘OpenAI and Journalism’ (OpenAI) <<https://openai.com/index/openai-and-journalism/>> s.e.t. 9 Ocak 2025.
- ‘Overview of Congress’s Power Over Intellectual Property’ (Congress.gov) <https://constitution.congress.gov/browse/essay/artI-S8-C8-1/ALDE_00013060/> s.e.t. 2 Ocak 2025.
- Penny, Brian, ‘Comments’ (U.S. Copyright Office, 1 Kasım 2023) <<https://www.regulations.gov/comment/COLC-2023-0006-10058>> s.e.t. 15 Şubat 2025.
- Pope A, ‘NYT v. OpenAI: The Times’s About-Face’ (Harvard Law Review, 10 Nisan 2024) <<https://harvardlawreview.org/blog/2024/04/nyt-v-openai-the-timess-about-face/>> s.e.t. 30 Aralık 2024.
- Rajan MTS, ‘Is Generative AI Fair Use of Copyright Works? NYT v. OpenAI’ (Kluwer Copyright Blog, 29 Şubat 2024) <<https://copyrightblog.kluweriplaw.com/2024/02/29/is-generative-ai-fair-use-of-copyright-works-nyt-v-openai/>> s.e.t. 10 Ocak 2025.
- ‘What are Large Language Models (LLMs)?’ (IBM, 2 Kasım 2023) <<https://www.ibm.com/think/topics/large-language-models>> s.e.t. 15 Aralık 2024.
- ‘Yapay Zekâ Kanun Teklifi’ (TBMM) <<https://www.tbmm.gov.tr/Yasama/KanunTeklifi/e21539a0-888a-4500-81be-01904a918c53>> s.e.t. 7 Ocak 2025.

Etik Beyanı: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde etik kurallara uyulduğunu yazar beyan etmektedir. Aksi bir durumun tespiti halinde Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi (TFM) hiçbir sorumluluğu kabul etmemektedir. Sorumluluk, çalışmanın yazarına aittir.

Katkı Oranı Beyanı: Söz konusu çalışmanın hazırlanması ve yazımı aşamasında yazarın katkı oranı %100'dür.

Varsa Destek ve Teşekkür Beyanı: Yoktur.

Çatışma Beyanı: Yoktur.

Ethics Statement: *The author declares that ethical rules are followed in all preparation processes of this study. In case of detection of a contrary situation, TFM does not have any responsibility and all responsibility belongs to the author of the study.*

Contributions Statement: *Author has contributed %100 into preparing and writing this study.*

Statement for Support and Appreciation If Any: *None.*

Statement for Conflict of Interest: *None.*